

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Студента групи Пкит 09-19

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми

Китайська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови

та літератури (переклад включно),

перша - китайська

Талащук Вероніки Олександрівни

Науковий керівник:

к. ф. н., доц. **Щербаков Я.І.**

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
ВСТУП.....	3
РОДІЛ I. ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	5
1.1. Поняття полісемії	5
1.2. Фактори, які забезпечують розвиток полісемії	7
1.2. Полісемія в китайській мові	8
РОЗДІЛ II. КЛАСИФІКАЦІЯ ТА АНАЛІЗ НАЯВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПОЛІСЕМІЇ В ПУБЛІЦИСТИНОМУ ТЕКСТІ	11
2.1. Класифікація полісемії китайської мови за Цянь Дасіньом і Чень Вандао	11
2.2. Аналіз публіцистичного тексту на полісемію	15
ВИСНОВКИ	19
论文摘要	21
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	22
ДОДАТКИ.....	24

ВСТУП

Полісемія — це явище, яке активно вивчається в лінгвістиці, і воно має особливе значення для китайської мови, яка відома своїм багатим словниковим запасом і складною системою символів. Багатозначність означає наявність кількох пов'язаних значень одного слова. Це лінгвістичне явище кидає виклик тим, хто вивчає мову та носіям мови, оскільки вимагає від вивчаючих розрізняти слова на основі їх семантичного та синтаксичного контекстів.

Актуальність теми полягає в тому, що розуміння полісемії має вирішальне значення для ефективного спілкування китайською мовою. Оскільки вона продовжує набувати глобального значення, здатність орієнтуватися в її складній мовній системі стає все більш цінною. Таким чином, вивчення полісемії в китайській мові має велике значення для науковців і студентів китайської мови та культури.

Метою нашої роботи є з'ясування особливостей явища полісемії в китайській мові, забезпечуючи аналіз його різних аспектів.

Об'єктом цього дослідження є полісемія в китайській мові, а **предметом** — її різні аспекти, такі як визначення, причини та наслідки.

Предметом нашого дослідження є приклади полісемії з словників та уривки статей.

З огляду на це ставимо перед собою такі **завдання**:

1. Ознайомитись з визначенням полісемії.
2. Дослідження лінгвокультурних факторів, які сприяють розвитку полісемії у китайській мові.
3. Проаналізувати масив слів з наявною полісемією на прикладі публіцистичних уривків статей з «人民网» [23, 24].
4. Надати аналітичний огляд класифікацій полісемії в китайській мові.

З огляду на поставлені завдання ми використовували такі **наукові методи**: зіставлення, індукція, дедукція, порівняльно-історичний метод, типологічний та структурний аналізи.

Практичне значення. Маєрiал роботи можна використовувати

при укладанні навчальних матеріалів з курсу: «Китайська мова», «Лексикологія китайської мови», «Практичний курс перекладу». Пропоноване дослідження розширює навички міжкультурної комунікації, оскільки отримані результати дають краще розуміння мовних і культурних факторів, які сприяють полісемії в китайській мові.

Структура роботи: робота складається з вступу, першого та другого розділу, висновків, списку використаних джерел.

РОДІЛ I. ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

1.1. Поняття полісемії

Слово як елемент мови, що виражає окреме поняття, може бути однозначним і багатозначним, оскільки кількість предметів і явищ дійсності, відображених в свідомості людини, значно перевищує кількість слів, що позначають ці предмети і явища. При цьому смислова структура слова утворює не просту сукупність значень і вживань, а деяку систему взаємозв'язаних і взаємообумовлених елементів. (Сога Л. В., 2016)

Слово – основна структурно-семантична одиниця мови, що служить для іменування предметів і їх властивостей, явищ, відносин дійсності, що володіє сукупністю семантичних, фонетичних та граматичних ознак, специфічних для даної мови. (Верба Л. Г., 2008) Слово перебуває у процесі постійних змін, що стосуються як форми, і змісту. З'являються нові значення, змінюються значення існуючих слів (їх обсяг розширюється чи звужується), йдуть у небуття неактуальні для сучасних реалій значення. (Лангакер Р. В., 1987)

Тим не менш, лексичні значення будь-якого слова, як елементи загальномовної системи, мають достатню самостійність, мають властиві тільки їм специфічні властивості. Це стосується насамперед прямих номінативних значень, які безпосередньо вказують на предмети, явища, властивості, дії, будь-які поняття. (Ван Х., 2008) У процесі історичного розвитку мови прямі значення піддаються різним внутрішньомовним та позамовним (екстралінгвістичним) впливам, внаслідок чого спостерігається ускладнення їхнього сенсу, виникнення переносних (похідних) значень, пов'язаних із прямими насамперед на основі подібності зорово-акустичних асоціацій. Переносні значення, що є контекстуально залежними, разом із прямими значеннями утворюють смислові структури слів. Здатність слова мати не одне, а кілька значень називається полісемією (багатозначністю). Полісемія широко представлена у всіх мовах світу і вважається семантичною універсалією. (21)

Полісемія (грец. *πολυσημεία* - багатозначний) - багатозначність, наявність у мовній одиниці (слові, терміні, граматичній формі, синтаксичній

конструкції) кількох значень (Яйцева Є. В., 1998) Полісемія реалізує потенційні можливості слова і репрезентує природний розвиток лексичної системи мови.

Стівен Пінкер, відомий лінгвіст і вчений-когнітолог, визначає полісемію як «явище, коли одне слово має кілька пов'язаних значень» (Пінкер С., 2016). За словами Пінкера, полісемія є фундаментальним аспектом людської мови і відображає спосіб, у який наш розум класифікує та організовує світ. Китайсько-американський лінгвіст, Юен Рен Чао, визначає полісемію в китайській мові як «явище, у якому одне слово має два або більше пов'язаних, але різних значень, і кожне з цих значень є результатом процесу розвитку, у якому початкове значення було розширено або перенесено на інші пов'язані значення» (Чао Я. Р., 2014)

Чао підкреслює важливість історичного та культурного контексту для розуміння розвитку полісемії в китайській мові. І Пінкер, і Чао підкреслюють складність і нюанси полісемії в мові, наголошуючи на важливості розуміння різних факторів, які сприяють множинним значенням слів. Хоча визначення Пінкера є більш загальним і застосовним до всіх мов, визначення Чао конкретно стосується унікальних характеристик полісемії в китайській мові.

Когнітивні лінгвістичні підходи (Лангакер. Р. В., 1987) стверджують про різноманітне представлення кількох смислів, де пов'язані значення пов'язані з основним (прототиповим) смислом, а кожне розширення смислу мотивується певним когнітивно природним способом (Лангакер. Р. В., 1987). Цей підхід до полісемії критикували як результат надмірного поширення різних сенсів, які можуть мати неправдоподібну відповідність у свідомості мовця. Альтернативний підхід до полісемії визнає контекстну залежність значень слів і стверджує, що численні значення є контекстуальними варіаціями або уточненнями одного основного значення, тобто обчислені на основі контексту. Цей підхід узгоджується з підходом конструкційної граматики до семантики дієслова та структури аргументу. Наприклад, Голдберг (Козоріз О., 2011) стверджував, що значення дієслів часто асоціюються з конструкціями, в яких вони часто зустрічаються. Інші дослідники (наприклад, Нерліх (Нерліх Б., 1994) та ін. 2003) запропонували поєднати як лексико-семантичний, так і граматичний конструктивні підходи.

1.2. Фактори, які забезпечують розвиток полісемії

Багатозначність у китайській мові була предметом значних досліджень, і на її розвиток впливають різні фактори. Метою цього підрозділу є вивчення ключових факторів, які сприяють розвитку полісемії в китайській мові, включаючи історичні, культурні та лінгвістичні фактори.

Історичні фактори відіграють значну роль у розвитку полісемії в китайській мові. Китайська мова має багату історію, яка охоплює тисячі років, і її лексика була сформована численними історичними подіями та культурними впливами. З часом слова набули нових значень або були пов'язані з різними контекстами, в результаті чого утворилися багатозначні слова. (Яйцева С. В., 1998) Наприклад, слово «红» (hóng) спочатку означало «червоний», але з часом воно також означало «процвітаючий» або «щасливий» у певних контекстах.

Однією з найвизначніших історичних подій, які вплинули на розвиток полісемії в китайській мові, є об'єднання Китаю за часів династії Цинь у 221 році до нашої ери. Ця подія призвела до стандартизації китайської мови та створення єдиної писемності, яка увібрала в себе елементи різних регіональних писемностей. (Нерліх Б., 1994) Стандартизація мови та писемності дозволила поширювати писемну літературу та збільшила використання китайської мови в освіті та бюрократії.

У результаті багато слів набули нових значень або були пов'язані з різними контекстами, що призвело до утворення багатозначних слів. Наприклад, слово «曲» (qǔ) спочатку означало «зігнутий», але тепер воно також означає «музика» в певних контекстах через його асоціацію з традиційними китайськими музичними формами, такими як «曲牌» (曲牌) або назвами пісень.

Вплив конфуціанства та даосизму на китайську мову є ще одним важливим історичним фактором, який сприяв розвитку полісемії. Конфуціанство підкреслює важливість соціальних відносин і людських чеснот, що призвело до створення слів, які виражають різні аспекти соціальної ієрархії та міжособистісних відносин. (Нерліх Б., 1994) Наприклад, слово «尊» (zūn) може означати «повага» або

«честь», але воно часто використовується для звернення до когось, хто старший або займає вище соціальне становище.

Культура, її становлення і подальший прогрес також важливі для розвитку полісемії в китайській мові. Багато багатозначних слів у китайській мові пов'язані з певними культурними практиками, віруваннями чи традиціями (Сога Л. В., 2016). Наприклад, слово «福» (fú) може означати «щастя», «удача» або «благословення», і воно часто використовується під час святкування китайського Нового року. Культурне значення цього слова сприяло його багатозначності та розвитку полісемії в китайській мові.

Лінгвістичні фактори також відіграють вирішальну роль у розвитку полісемії в китайській мові. Китайська мова відома своєю складною системою ієрогліфів, яка допускає великий ступінь нюансів і гнучкості. Однак ця система також створює потенціал для кількох значень, пов'язаних з одним символом, що призводить до утворення багатозначних слів. Крім того, використання омофонів і омонімів у китайській мові також може сприяти розвитку полісемії, оскільки подібні за звучанням слова можуть бути пов'язані з різними значеннями (Львнгакер Р. В., 1987).

1.2. Полісемія в китайській мові

Вивчення полісемії в Китаї має довгу та багату історію, яка сягає стародавньої китайської філософії та вивчення мови. У традиційній китайській лінгвістиці багатозначність часто розглядалася як відображення взаємозв'язку всесвіту та складності мови (Сога Л. В., 2016). Такі вчені, як Сюй Шень, автор *Shuowen Jiezi* (повний словник китайських ієрогліфів), визнавали важливість розуміння різних значень слів у різних контекстах.

У сучасну епоху вивчення полісемії в Китаї зазнало значного впливу західної лінгвістики, зокрема через роботи Соссюра та його структуралістський підхід до мови. Китайські лінгвісти, такі як Лінь Ютан і Юен Рен Чао, перейняли та адаптували ці західні теорії, щоб відповідати унікальним характеристикам китайської мови.

У середині двадцятого століття вивчення полісемії в Китаї почало розвиватися та розширюватися, дослідники вивчали різні фактори, які сприяють розвитку та тлумаченню багатьох значень. Ці фактори включали історичні та культурні впливи, а також роль контексту та прагматичного висновку в розумінні багатозначних слів. У лінгвістиці полісемія відноситься до явища, коли одне слово має кілька пов'язаних значень. Багатозначні слова характеризуються своєю семантичною та синтаксичною варіативністю. Семантична варіативність відноситься до різних значень слова, тоді як синтаксична варіативність стосується різних граматичних контекстів, у яких слово може використовуватися (Олвуд Є., 2003).

У сучасному китайському мовознавстві виділяють «单义词» - однозначні слова, «多义词二» - багатозначні слова, а також «多义词素» - багатозначні морфеми (Чао Я. Р., 1948). Однозначні слова мають одне значення, співвідносяться з одним поняттям, можуть бути як односкладовими, так і багатоскладовими. На нашу думку, тут також доцільно виділяти й однозначні морфеми «单义素», які можуть вживатися у багатоскладових словах. Наприклад, однозначне односкладове слово «豹» bǎo «леопард», «пантера» може бути морфемою у складі багатозначного двоскладового слова «豹子» bàozǐ - 1) «леопард», а також вживатися у значенні 2) «три очка» (на гральних костях). Інший варіант - однозначне односкладове слово і морфема «氧» yǎng «кисень» утворює однозначне багатоскладове слово «氧化» yǎnghuà окислювання. Наприклад, нижчеподане слово має чотири значення, які випливають одне з одного (за словником сучасної китайської мови (16): «记录» 1) записувати; реєструвати - 2) запис; протокол - 3) реєстратор (людина) - 4) рекорд. Перше значення позначає дію чи процес, друге - результат цієї дії чи процесу, третє - позначає людину, яка виконує цю дію, четверте - певний особливий результат, що виник внаслідок дії.

У китайській мові полісемія часто проявляється через використання омофонів і омографів, які можуть мати різні значення залежно від контексту, в якому вони використовуються. Наприклад, китайський ієрогліф «言» може означати

«говорити», «слова» або «мовлення», а ієрогліф «面» може означати «обличчя», «поверхня» або «локшина» (Яйцева Є. В., 1998).

Крім того, полісемія в китайській мові часто пов'язана з культурним та історичним контекстом. Багато китайських слів мають кілька значень, які пов'язані з певними культурними практиками, віруваннями чи подіями. Наприклад, слово «礼» може означати «церемонія», «ввічливість» або «подарунок», залежно від контексту та культурних традицій.

Явище полісемії в китайській мові також пов'язане з її складною системою символів. Китайські ієрогліфи є ідеографічними, тобто вони представляють поняття та ідеї, а не звуки. Ця система забезпечує значний ступінь нюансів і гнучкості в мові, але вона також створює потенціал для кількох значень, пов'язаних з одним символом. Тому важливо розуміти історичне та культурне походження китайських ієрогліфів, щоб повністю зрозуміти їх численні значення (Олвуд Є., 2003).

Полісемія спирається на зв'язаність значень слова: всі його значення спираються на загальне, стрижневе значення. Однак не всі значення слова зберігаються в рівній мірі, впливають на його вживання та словотворчі зв'язки. Це призводить до того, що багатозначне слово розпадається на ряд слів, у яких спільними є лише звукова форма.

РОЗДІЛ II. КЛАСИФІКАЦІЯ ТА АНАЛІЗ НАЯВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПОЛІСЕМІЇ В ПУБЛІЦИСТИНОМУ ТЕКСТІ

2.1. Класифікація полісемії китайської мови за Цянь Дасіньом і Чень Вандао

Цянь Дасінь був відомим китайським лінгвістом і вченим, який зробив значний внесок у вивчення китайської мови та лінгвістики. У своїй класифікації полісемії Цянь Дасінь розрізняв омонімічну полісемію, омофонічну полісемію, метафоричну полісемію та контекстуальну полісемію.

Омонімічна полісемія стосується ситуації, коли два або більше слів мають однакову вимову, але різні значення, наприклад «云» (yún), що означає «хмара» або «сказати» залежно від контексту (Цянь Д., Чень В., 2006).

- 面 (miàn): noodles or face
- 手 (shǒu): hand or to give
- 果 (guǒ): fruit or result
- 银 (yín): silver or bank
- 星 (xīng): star or celebrity
- 针 (zhēn): needle or to be sharp

Омофонічна полісемія стосується ситуації, коли два або більше слів мають однакову вимову та подібні значення, наприклад «思考» (sīkǎo), що означає «думати» або «міркувати» (Цянь Д., Чень В., 2006).

- 散 (sàn): scattered or to leave
- 看 (kàn): to see or to read
- 得 (dé): to get or must
- 车 (chē): car or to leave
- 草 (cǎo): grass or to draft (a document)
- 洲 (zhōu): continent or province

Метафорична полісемія стосується ситуації, коли слово має одне основне значення та вторинне значення, яке походить від основного значення через метафоричне розширення, наприклад «桥» (qiáo), що означає «міст» і «зв'язок» [(Цянь Д., Чень В., 2006).

- 花 (huā): квітка або витрачати гроші
- 风 (fēng): вітер або стиль
- 水 (shuǐ): вода чи гроші
- 棒 (bàng): палка або велика
- 红 (hóng): червоний або популярний
- 滑 (huá): слизький або гладкий

Контекстуальна полісемія стосується ситуації, коли значення слова змінюється залежно від контексту, наприклад «鱼» (yú) означає «риба» або «прибуток» залежно від контексту (Цянь Д., Чень В., 2006).

- 前 (qián): спереду або раніше залежно від контексту.
- 可以 (kěyǐ): могли або можна в залежності від контексту.
- 请 (qǐng): прохання або запрошення залежно від контексту.
- 头 (tóu): голова, перший або лідер залежно від контексту.
- 听 (tīng): слухати або підкорятися залежно від контексту.
- 点 (diǎn): крапка, точка, годинник або для замовлення їжі залежно від контексту.

Чень Вандао був ще одним видатним китайським лінгвістом і вченим, який зробив значний внесок у вивчення китайської мови та лінгвістики. У своїй класифікації полісемії Чень Вандао розрізняв основну полісемію, похідну та контекстну.

Основна полісемія стосується ситуації, коли слово має два або більше пов'язаних значень, які не є похідними одне від одного, наприклад «口» (kǒu), що означає «рот» або «отвір» (Цянь Д., Чень В., 2006).

- 地 (dì): «земля» або прислівникова частка, що вказує на місцезнаходження.

У традиційній китайській космології світ поділяється на три царства: небо (天), землю (地) і людей (人). «地» відноситься до фізичного світу, в якому ми живемо, на відміну від духовного світу небес або царства людських справ. У граматиці китайської мови «地» — це частка, яка може використовуватися для вказівки на спосіб або місце дії. Наприклад, «慢慢地走» означає «йти повільно» (Ебенхард В., 1986).

- 水 (shuǐ): «вода» або «переглянути та переглянути чернетку».

У традиційній китайській медицині «水» означає елемент води, який пов'язаний з нирками та сечовидільною системою. Вважається, що дисбаланс у водній стихії може призвести до проблем зі здоров'ям.

У китайській каліграфії «水» може означати «практику перегляду» та «перегляду чернетки». Це пояснюється тим, що мазки пензля, які використовуються в каліграфії, порівнюють із текучою водою, і так само, як воду можна змінювати та перенаправляти, каліграфію можна переглядати та вдосконалювати (Ебенхард В., 1986).

- 火 (huǒ): «вогонь» або «пристрасть».

У китайській філософії «火» є одним із п'яти елементів (разом із деревом, металом, водою та землею), які, як вважають, складають Всесвіт. Він асоціюється з півднем, червоним кольором і почуттям радості. У сучасному китайському сленгу «火» часто використовується для опису того, що є популярним або трендовим. Наприклад, популярну пісню чи фільм можна описати як «很火» (дуже гаряче). Це вживання відображає ідею, що щось, що «горить» або «гаряче», привертає велику увагу та інтерес (Ебенхард В., 1986).

Похідна полісемія стосується ситуації, коли слово має вторинне значення, яке походить від його основного значення через семантичне розширення, наприклад «眼» (yǎn), що означає «око» та «діра» (Цянь Д., Чень В., 2006).

- 门 (mén): «двері» або «сфера навчання» чи «професія» (походить від воратарів імператорських академій у стародавньому Китаї)
- 脸 (liǎn): «обличчя», «репутація» чи «гідність» (походить від ідеї, що обличчя людини відображає її соціальне становище)
- 手机 (shǒujī): «мобільний телефон» або «мобільний пристрій» (походить від можливості носити його з собою)

Контекстуальна полісемія стосується ситуації, коли значення слова змінюється залежно від контексту, як у класифікації Цянь Дасіня (Цянь Д., Чень В., 2006).

- 里 (lǐ): «всередині» або «одиниця відстані» залежно від контексту (походить від початкового значення околиці чи села)
- 行 (xíng): «йти» або «бути в порядку» залежно від контексту (походить від початкового значення дороги або шляху)
- 明 (míng): «яскравий» або для «розуміння» залежно від контексту (походить від початкового значення світла чи інтелекту)

Хоча класифікації полісемії Цянь Дасінь і Чень Вандао мають певну схожість, є й помітні відмінності. Класифікація Цянь Дасіня включає гомофонну полісемію, а класифікація Чень Вандао — ні. Класифікація Цянь Дасіня включає метафоричну полісемію як окрему категорію, тоді як Чень Вандао включає її як підтип похідної полісемії. Проте обидві класифікації погоджуються щодо важливості контекстуальної полісемії в китайській мові. Загалом, дві класифікації пропонують різні погляди на типи полісемії, які можна знайти в китайській мові, і надають цінні інструменти для аналізу та розуміння складності багатозначних слів.

Важливо також зазначити, що хоч коасифікація є корисною для розуміння різних типів полісемії в китайській мові, вона, можливо, не зможе захопити всі нюанси і складності мови. Крім того, деякі вчені та лінгвісти можуть мати власні системи класифікації або можуть не погоджуватися з деякими аспектами класифікації Цянь Дасіня та Чень Вандао. Тим не менш, їх робота зробила значний внесок у вивчення полісемії в китайській мові і широко визнана в цій галузі.

2.2. Аналіз публіцистичного тексту на полісемію

Щоб повноцінно простежити та проаналізувати явище полісемії в сучасній китайській мові, нами було розглянуто дві статті різної тематики з китайської газети «人命日报» в електронному варіанті, оригінали яких можна знайти в розділі «Додатки». Знайдені методом суцільної вибірки полісеми у даних статтях, були проаналізовані та розподілені за класифікацією.

Відповідно до класифікації полісемії Цянь Дасіня (Цянь Д., Чень В., 2006) в китайській мові існує кілька категорій багатозначних слів. Однією з таких категорій є «Омонімічна полісемія». Це слова, які мають однакову письмову форму та вимову, але мають різне значення. Одним із прикладів в першого уривку є «消费» (xiāofèi), що має множинні значення залежно від контексту. У першому абзаці «消费场景» (xiāofèi chāngjǎng) і «消费热情» (xiāofèi rèqíng) посилаються на акт споживання або витрачання грошей. У другому абзаці «发放消费券» (fāfàng xiāofèi quàn) і «促消费» (cù xiāofèi) також посилаються на акт споживання.

В іншому контексті «消费» також може означати «споживати» в більш широкому сенсі, наприклад, споживати ресурси або енергію. Наприклад, «能源消费» (néngyuán xiāofèi) означає споживання енергії.

Іншим прикладом є «活力» (huóli), що може означати як «життєздатність», так і «енергію». У першому абзаці «经济发展的澎湃活力» (jīngjī fāzhǎn de péngpài huóli) відноситься до енергійного та активного розвитку економіки. У другому абзаці «处处充满生机、处处孕育希望的活力中国» (chū chū chōngmǎn shēngjī, chū chū yōnyú xīwàng de huóli Zhōngguó) відноситься до Китаю, сповненого життєвої сили і надії.

«线下与线上«齐飞»» - Тут слово «线» може означати «лінія», «нитка» або «маршрут» залежно від контексту. У цьому випадку мова йде як про офлайн, так і про онлайн канали продажів. «实物与服务消费«两旺»» - Слово «旺» може означати «процвітаючий», «процвітаючий» або «популярний». У цьому випадку він описує як споживання фізичних товарів, так і послуг як популярні. «推动经济运行持续好转、

内生动力持续增强» - Слово «持续» може означати «безперервний», «тривалий» або «триваючий». У цьому випадку він описує покращення ефективності економіки та внутрішньої рушійної сили.

Існує категорія багатозначних слів, відомих як «Омофонічна полісемія» (异形同音). Це слова, які мають різні письмові форми, але однакову вимову та значення. Уривок також містить приклади гетерографічних омофонів, таких як: 节假日 (jié jià rì) і 国庆节 (jié jié jià) - Ці дві фрази мають однакову вимову, але різні символи та значення. 节假日 стосується свят і фестивалів, тоді як 国庆节 стосується захворювання, яке називається лімфангіт.

丰富 (fēng fù) і 风俗 (fēng sú) - Ці два слова мають однакову вимову першого складу, але різні символи та значення. 丰富 означає «багатий» або «рясний», тоді як 风俗 означає «звичаї» або «традиції».

有效 (yǒu xiào) і 有限 (yǒu xiàn) - Ці два слова мають однакову вимову першого складу, але різні символи та значення. 有效 означає «ефективний» або «ефективний», а 有限 означає «обмежений» або «кінцевий».

实物 (shí wù) і 试误 (shì wù) - Ці дві фрази мають однакову вимову, але різні символи та значення. 实物 означає «фізичний об'єкт», тоді як 试误 означає «проба та помилка» або «експериментальна помилка».

基本面 (jī běn miàn) і 记本面 (jì běn miàn) - Ці дві фрази мають однакову вимову, але різні символи та значення. 基本面 означає «основні аспекти» або «фундаментальні принципи», тоді як 记本面 означає «робити нотатки на поверхні».

Один з метафоричних полісемів: «观察经济的窗口» (guānchá jīngjī de chuāngkǒu) - «窗口» (chuāngkǒu) буквально означає «вікно», але тут його використовують метафорично, щоб означати «спосіб спостереження» або «можливість спостерігати»

Ми знайшли такі приклади контекстуальної полісемії, як: «推动» (tuīdòng) - в контексті уривка означає «рухати вперед» або «просувати», але це також може означати «штовхати» в інших контекстах. «消费» (xiāo fèi) - у реченні «消费是

经济增长的重要引擎» (xiāo fèi shí jīng jīng zhāng de zhōng yào yān qíng), «消费» означає «споживання» або «витрати». Тим не менш, у реченні «各地区各部门通过发放消费券、打造特色商业街区、创新文旅产品等一系列扩内需、促消费的有效举措» (gí dí qu gí bí mén tōng guāng fāng xiāo fèi quàn, dí zào tàò sá shāng yí qá, chuàng xīn wén lǎchān pān děng yīng xí lí nèi xu, cū sū fēi de yǒu sū cū zūo cūo kuo), «消费» відноситься до «споживацтва» або загальної культури витрат.

«市场» (shí chāng) - у реченні «推动消费市场有序恢复» (tuīdòng xiāo fèi shí chāng yǒu xū huīfá), «市场» означає «ринок» або «економіка». Однак у реченні «创新消费场景» (chuàng xīn xiāo fèi chāng jǎng) «市场» відноситься до конкретного контексту або налаштування, в якому відбувається споживання.

«恢复» (huīfá) - У реченні «各地区各部门通过发放消费券、打造特色商业街区、创新文旅产品等一系列扩内需、促消费的有效举措，推动消费市场有序恢复» (gè dì qū gè bù mén tōng guò fā fāng xiāo fèi quàn, dǎ zào tè sè shāng yè jiē qū, chuàng xīn wén lǎ chǎn pǐn děng yī xì liè kuò nèi xū, cù xiāo fèi de yǒu xiào jǔ cuò, tuī dòng xiāo fèi shì chǎng yǒu xū huī fù), «恢复» означає «відновити» або «відновити». Однак у реченні «把恢复和扩大消费摆在优先位置» (bǎ huīfá hé kuā dà xiāo fèi bǎi yǒu xiān wèi zhì) «恢复» використовується в більш абстрактному сенсі, посилаючись на ідею «омолодження» або «пожвавлення» споживання.

Підсумовуючи, наведений уривок містить 5 прикладів омонімічної полісемії, 9 прикладів омофомічної полісемії, 1 приклад метафоричної та 5 прикладів контекстуальної полісемії згідно з класифікацією Цянь Дасіня.

Другий уривок статті містить приклади різних видів полісемії. Словосполучення «河湖» (hé hu) можна трактувати як «річки і озера», що підпадає під категорію омонімічної полісеми. Словосполучення «病症» (bìng zhèng) відноситься до «хвороб», тоді як «病根» (bìng gēn) означає «першопричина хвороби». Це демонструє використання контекстної полісемії. Словосполучення «河长» (hé zhāng) можна інтерпретувати як «річковий вождь», «довжина річки» або «влада річки», що є прикладом омофонічної полісемії. Фраза «山水翠» (shān shuǐ cuì) є

метафоричним виразом, що означає «зелені пагорби і чисті води». Нарешті, фраза «地处» означає «розташований у» або «знаходиться у», що також підпадає під контекстуальну полісемію. Наявність різних видів полісемії в статті показує багатство і складність китайської мови.

слово «长» (cháng), яке може мати різні значення залежно від контексту. У реченні «长江漾清波» воно означає «довгий», оскільки в «річка Янцзи довга», тоді як у реченні «实现"河长带头巡河» воно означає «річковий вождь» або «річковий адміністратор». Іншим прикладом є слово «管» (guǎn), яке може означати «труба» або «труба» як у «多头管», що означає «управління на декількох трубках», а також означає «керувати» або «управляти» як у «管不住», що означає «не може управлятися».

Крім того, слово «河湖» також має омофонну полісемію. У цьому контексті воно означає «річка і озеро», але в інших контекстах може означати «річки і озера» або «річка або озеро».

Варто зазначити, що омофонічна полісемія досить поширена в китайській мові через тональний характер, де один склад може мати різні значення в залежності від використовуваного тону. Тому важливо звернути увагу на контекст, в якому слово використовується для розуміння його передбачуваного значення.

Китайська мова відома своїм високо контекстуальним характером, де слова і фрази можуть мати різні значення залежно від контексту, в якому вони використовуються (Гольтберг А. Є., 1995). Розглянутий вище уривок містить кілька прикладів цього явища, таких як використання «丰富» (fēng fù) для означення «багатий» або «рясний», а також використання «有效» (yǒu xiào) для означення «ефективний» або «дієвий». Це підтверджує важливість розуміння контексту, в якому слова використовуються в китайській мові, оскільки одне і те ж слово може мати різні значення в різних контекстах. Це також підкреслює необхідність вивчаючих китайську мову, щоб розвинути навички читання, слухання та розуміння, щоб розшифрувати правильне значення слів і фраз в контексті.

ВИСНОВКИ

В цій роботі було описано основні характеристики полісемії в китайській мові. Було визначено, що слово це елемент мови, який виражає окреме поняття, може бути однозначним і багатозначним, оскільки кількість предметів і явищ дійсності, відображених в свідомості людини, значно перевищує кількість слів, що позначають ці предмети і явища.

Ми розглянули термін «полісемія» та як його визначають різні науковці-лінгвісти. За словами Пінкера, полісемія є фундаментальним аспектом людської мови і відображає спосіб, у який наш розум класифікує та організовує світ, а Юен Рен Чао, визначає полісемію в китайській мові як «явище, у якому одне слово має два або більше пов'язаних, але різних значень, і кожне з цих значень є результатом процесу розвитку, у якому початкове значення було розширено або перенесено на інші пов'язані значення» Обговорили, як вона характеризується семантичною та синтаксичною варіативністю.

Ми також дослідили, наскільки багатозначність є поширеним явищем у китайській мові через її багату історію, культурне розмаїття та складну систему символів. Однією з найвизначніших історичних подій, які вплинули на розвиток полісемії в китайській мові, є об'єднання Китаю за часів династії Цинь у 221 році до нашої ери. Ця подія призвела до стандартизації китайської мови та створення єдиної писемності, яка увібрала в себе елементи різних регіональних писемностей. У результаті багато слів набули нових значень або були пов'язані з різними контекстами, що призвело до утворення багатозначних слів.

Вплив конфуціанства та даосизму на китайську мову є ще одним важливим історичним фактором, який сприяв розвитку полісемії. Конфуціанство підкреслює важливість соціальних відносин і людських чеснот, що призвело до створення слів, які виражають різні аспекти соціальної ієрархії та міжособистісних відносин. Багато багатозначних слів у китайській мові також пов'язані з певними культурними практиками, віруваннями чи традиціями.

Коротко було описано історію вивчення явища полісемії. Вивченням полісемії в китайській мові займались так вчені, як: Сюй Шень, Лінь Ютан, Юен Рен Чао, Ван Хайянь, та інші.

В другому урозділі ми розглянули два варіанти коасивікації полісемії від двох авторів. Було зазначено спільні та відмінні риси двох характеристик та їх проблему.

У своїй класифікації полісемії Чень Вандао розрізняв основну полісемію, похідну та контекстну. Класифікація Цянь Дасіня: омонімічну полісемію, омофонічну полісемію, метафоричну полісемію та контекстуальну полісемію. Цей варіант класифікації було обрано для аналітичної роботи в наступному підрозділі, де за кожним пунктом було підібрано приклади з двох уривків статей китайського онлайн ресурсу. Таким чином ми поглянули на полісемію в контексті та проаналізувавши ці елементи за допомогою словників.

论文摘要

本文介绍了多西米亚在中文中的基本特征。它被确定，这个词是一种语言的元素，它显示了一个单独的概念，可以是明确和有意义的，因为对象和现实现象的数量，反映在人类的意识，远远超过了标记这些主题和现象的词的数量。

我们已经考虑了"多面体"一词，以及它是如何被不同的科学家-语言学家定义的。根据平克的说法，多面体是人类语言的一个基本方面，反映了我们的思维对世界的分类和组织方式，而严仁昭则将中文中的多面体定义为"一个词有两个或两个以上的联系，但不同的含义的现象，这些值中的每一个都是开发过程的结果，在开发过程中，初始值已扩展或转移到其他相关值"讨论了如何用语义和语法来描述它。

我们还探讨了丰富的历史，文化多样性和复杂的符号体系如何成为汉语中常见的一种现象。影响中国语文政治制度发展的最重要的历史事件之一，是221年至本时代的中国统一。这一事件导致了中国语言的标准化，并创建了一个单一的文字，其中包括不同的地区作家的元素。因此，许多词已经获得了新的含义或与不同的上下文相关联，这导致了许多意义词的产生。儒家思想和道教对汉语的影响是推动政治制度发展的另一个历史因素。儒家思想强调社会关系和人际关系的重要性，这导致了表达社会等级和人际关系不同方面的词语的创造。中文中的许多这些词也与某些文化习俗，信仰或传统有关。

研究多西米亚现象的历史被简要描述。以下科学家正在学习汉语多语种:徐申，玉潭线，严任超，范海燕等

在第二部分，我们注意到两位作者合作的两种变体。有所有共同的特点和它们的问题。

在他对多聚元素的分类中，陈文道区分了基本的多聚元素，衍生元素和上下文元素。Qian Dassin 的分类: *Omonymic Polysemia*, *Omonophonic Polysemia*, 隐喻多西米亚和上下文多西米亚。在下一节中，这一分类的变体被选择用于分析工作，每一个项目都是从中国在线资源的两篇文章摘录中选出的例子。通过这种方式，我们查看了上下文中的多西米亚，并在词典的帮助下分析了这些元素。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Еберхард В. (1986). *Словник китайських символів: приховані символи в китайському житті та думці*, Лондон, Велика Британія.
2. Ван Х. (2019). *Багатозначність у китайській мові*. Журнал вивчення китайської мови та культури, 2(1), 1-12.
3. Верба Л. Г. (2008). *Порівняльна лексикологія англійської і української мов*. Нова книга. Вінниця, 248 с.
4. Гольдберг, А. Є. (1995). *Конструкції: Конструкційний граматичний підхід до структури аргументів*. Чикаго: Університет Чикаго Прес.
5. Козоріз О. (2011). *Словосполучення та словотвір у сучасній китайській мові*. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури. № 17. С. 16-18.
6. Лакофф, Джордж і Марк Джон. (1999). *Філософія у плоті: втілений розум і його виклик західній думці*. Нью-Йорк: Основні книги. [Google Scholar]
7. Лангакер, Р. В. (1987). *Основи когнітивної граматики: I том, теоретичні передумови*. Стенфорд, Каліфорнія: Stanford University Press.
8. Нерліх, Б., Кларк, Д. Д., & Кларк, Д. Д. (2003). *Мова, дія та контекст: рання історія прагматики в Європі та Америці, 1780-1930*. Амстердам: Видавництво Джона Бенджаміна.
9. Олвуд, Єнс. (2003). *Потенціал значення та контекст: Деякі наслідки для аналізу варіації значення*. В *Когнітивні підходи до лексичної семантики*. Під редакцією Г'юберта Куйкенса, Рене Дірвена та Джона Р. Тейлора. Берлін: Mouton de Gruyter. с. 29–66. [Google Scholar]
10. Пінкер, С. (1994). *Мовний інстинкт*. Нью-Йорк: William Morrow and Company.
11. Сога, Л. В. (2016). *Полісемія як мовна універсальність у системі європейських мов*. 20 (4), 37-48.

12. Цянь Даксін і Чень Вондао (2016). «Класифікація полісемій китайської мови». Національний Університет Тайваню.
13. Чао, Я. Р. (1948). Mandarin Primer: інтенсивний курс розмовної китайської мови. Кембридж, МА: Harvard University Press.
14. Яйцева Є. В. Полісеми. (1998). В лінгвістичній енциклопедії. Том 4, с382 – 383.

Інформаційні ресурси

15. Кембріджицький англійсько-китайській словник (2010). Велика Британія.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english-chinese-simplified/>
16. 语料库在线 <http://corpus.zhonghuayuwen.org/index.aspx>
17. Китайсько-англійський словник
https://www.lexilogos.com/english/chinese_dictionary.htm
18. Стаття 1 <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1764729554657572650>
19. Стаття 2 <http://env.people.com.cn/n1/2023/0504/c1010-32677687.html>
20. Українсько-китайський словник <https://www.chine-culture.com/uk/%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9/%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA.php>
21. English Chinese <http://asiaetrading.com/resource/glossary-of-financial-terms-english-chinese/> .
22. https://www.researchgate.net/publication/303243742_Representation_of_Polysemy_in_Mandarin_Verbs_Chi_Da_and_Xi
23. Center for Chinese Linguistic
http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp?dir=xiandai

ДОДАТКИ

Додаток А

洞庭山水翠 长江漾清波 (美丽中国)

“当时，足足有 86 条船舶在从事餐饮类活动。”刘卫华巡湖时，把经营船只拍下来，及时上报市、区河长办，同时联合公安、环保、市场监管等部门，拆除了这些船只。

河湖之“病”，病症在水里，病根在岸上。岳阳共有大小湖泊 118 个，全市有 283 条河流汇入长江和洞庭湖。过去，由于职责不明晰，河流湖泊“无人管、管不住、多头管”的情况较为普遍，污染问题时有发生。对此，岳阳市以落实河湖长制为抓手，破解河湖治理难题，实现“河长带头巡河，有问题找河长”。

2018 年以来，岳阳市水利局牵头，连续 5 年开展“河湖健康问诊”暗访督查，推动问题解决。岳阳市水利局河长制工作科副科长黄韬介绍，岳阳市通过卫星遥感、“河湖监测—图斑快递”系统等方式，对省、市级河湖问题做到第一时间发现、第一时间交办，效率得到很大提高。此外，对整治难度大的问题，建立市级联合督导机制，确保重大问题销号率 100%。

洞庭山水翠，长江漾清波。2022 年，长江岳阳段水质优良率 100%，均为Ⅱ类水质断面，地处岳阳市的东洞庭湖水质总磷年均浓度为 0.067 毫克/升，同比下降 4.4%。“我们践行生态优先、绿色发展理念，始终把保护修复长江生态环境摆在压倒性位置，加快经济社会发展全面绿色转型，坚定不移走生产发展、生活富裕、生态良好的文明发展道路。”岳阳市委书记曹普华说。

感受节日经济的强劲脉动（今日谈）

节假日是观察经济的窗口。“五一”假期，从餐饮住宿的红火，到景区景点的热闹，再到商场影院的爆满……丰富的消费场景、高涨的消费热情，映照出消费信心的不断提振，涌动着经济发展的澎湃活力。

消费是经济增长的重要引擎，也是人民对美好生活需要的直接体现。今年以来，各地区各部门通过发放消费券、打造特色商业街区、创新文旅产品等一系列扩内需、促消费的有效举措，推动消费市场有序恢复。众多游客出行，多元消费火爆，线下与线上“齐飞”，实物与服务消费“两旺”……“五一”假期，让世界再次看到一个处处充满生机、处处孕育希望的活力中国，再次印证“中国经济韧性强、潜力大、活力足，长期向好的基本面依然不变”。

日前召开的中共中央政治局会议强调：“恢复和扩大需求是当前经济持续回升向好的关键所在。”展望未来，我国消费市场持续恢复的基础没有改变，消费规模扩大、结构升级的态势仍在延续。把恢复和扩大消费摆在优先位置，增强消费能力，改善消费条件，创新消费场景，必能使消费潜力充分释放出来，推动经济运行持续好转、内生动力持续增强。

《人民日报》（2023年05月02日01版）